

# Matteüs 5:13-16 – Gods koninkrijk dringt binnen in de wereld

Bij deze preek is een [Samen GROEI-en](#) beschikbaar.

## Liturgie

Zingen: GKB Gezang 155 : 1, 2 en 3

Stil gebed

Votum en vredegroet

Zingen: Psalm 104 : 1

Lezen van de wet

Zingen: Opwekking 672 (Heerser over alle dingen)

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Matteüs 5 : 1 – 16

Zingen: Psalm 108 : 1 en 2

Preek over Matteüs 5 : 13 – 16

Zingen: GKB Gezang 121 : 1, 2, 5, 7 en 8

Kinderen terug

Kinderlied: GKB Gezang 4 : 1 (Jozef zoekt zijn grote broers)

Gebed

Collecte

Zingen: LvK 481 : 1, 2, 3 en 4 (O grote God die liefde zijt)

Zegen

## ***Preek: Gods koninkrijk dringt binnen in de wereld***

### **1. Geloven privé?**

dia 1 – vlaggen

Vorige week zaterdag las ik een artikel in het Nederlands Dagblad

dat ging over buitenlandse werknemers.

Mensen uit andere landen hebben vaak een cultuurshock wanneer ze in Nederland gaan werken.

Dat geldt niet alleen voor mensen uit allerlei exotische culturen,

zelfs Belgen hebben er moeite mee.

Ik lees even een klein stukje voor:

“We verdelen ons wekelijks leven in taartpunten van taken en het werk is daar een van.

Na het werk zijn we vrij en willen niets met collega's doen, ook niet in het weekend.”

Misschien is dat wat zwart-wit gezegd,

er zullen vast wel uitzonderingen zijn,  
maar over het algemeen klopt het wel:  
we houden werk en privé goed gescheiden.

dia 2 – hokjes

Nederlanders staan erom bekend dat ze het leven verdelen in hokjes.

Een hokje school, een hokje werk, een hokje thuis,  
een hokje vrienden, een hokje sportschool.

Al die hokjes hebben niets met elkaar te maken.

Misschien voel je hem al aankomen:

ook de kerk, ook geloven, is zo'n hokje van het leven.

Een hokje waar niemand iets tegen heeft,  
zo lang je het maar binnen het hokje houdt.

Iedereen mag geloven wat hij wil,  
zo lang hij maar respect voor anderen heeft.

Praten over geloof geeft vaak een ongemakkelijke gevoel.

Geloven doe je maar achter de voordeur.

Dit geldt trouwens net zo goed voor christenen.

Zij zijn hele gewone Nederlanders.

Soms schaam ik me gewoon voor mijn geloof.

Bijvoorbeeld als ik in een restaurant zit  
en niet wil dat anderen zien dat ik bid.

Dat kan thuis wel weer.

Geloven is privé.

dia 3 – kerk/wereld

Ons jaarthema is 'uitdelen van Gods liefde'.

Maar hoe kun je uitdelen als geloven privé is?

Wat heeft de kerk met het leven van elke dag te maken?

Of zijn dat inderdaad gescheiden werelden?

Daarover gaat het vanmorgen.

In de afgelopen weken heb ik verschillende preken gehouden over het koninkrijk van God.

Deze preek is de laatste in die serie.

Het gaat om de vraag:

wat heeft het koninkrijk van God met de wereld te maken?

## **2. Visie op de wereld**

dia 4 – wereld

Laten we eerst maar eens naar die wereld kijken.

Want als Jezus het heeft over zout en licht,

heeft hij het niet alleen over christenen, maar ook over de wereld.

Blijkbaar heeft de wereld zout en licht nodig!

dia 5 – vis in zout

Eerst dat zout.

Voor ons is zout vooral iets dat smaak geeft aan het eten.

Zout is lekker.

Maar in de tijd van Jezus was het nog veel belangrijker dat zout het eten goed houdt.

Tegenwoordig hebben we daarvoor een koelkast en diepvries, ingeblikt eten of in vacuüm verpakt, maar al die dingen waren er toen nog niet.

Zout zorgde ervoor dat het eten houdbaar bleef.

Zonder zout is het eten snel beschimmeld.

Het andere voorbeeld dat Jezus gebruikt, is dat van licht.

En dat is nog altijd hetzelfde:

als je een lamp aan doet, is het niet meer donker.

dia 6 – bedorven en donker

Als Jezus het dus heeft over zout en licht,

zegt hij daarmee dat de wereld bedorven en donker is.

Mensen maken er een puinhoop van.

Best een forse uitspraak!

Zou het echt zo zijn?

Is het inderdaad zo slecht gesteld met deze wereld?

Ik ben zelf iemand die liever de positieve dingen benadrukt, en ik zie ook genoeg moois in de wereld,

maar als ik wat dieper kijk, dan klopt het wel.

Onze wereld is ziek.

Het is een wereld van ruzie, oorlog, onrecht en dood.

Sinds de tijd van Jezus is dat echt niet veranderd.

We hebben dat wel gedacht.

Dat als we maar genoeg zouden weten,

we alle problemen konden oplossen.

Dat met moderne techniek de wereld een betere plaats zou zijn,

maar wat valt dat tegen!

Ja, we kunnen heel veel.

Ziektes die altijd dodelijk waren, kunnen we nu bestrijden.

Maar dat roept ook allemaal nieuwe vragen op.

Opeens moeten wij gaan bepalen hoe veel geld een mensenleven waard is.

Is een behandeling die 50 miljoen kost nog te verantwoorden?

Is een leven zo veel waard?

Het zijn onmogelijke vragen.

Mensen kunnen hier helemaal geen goed antwoord op geven.

En dan zit je ook nog met het probleem

dat voor hetzelfde geld in Afrika duizenden levens gered kunnen worden.

Onze kennis is zo groot, dat we er niet meer mee kunnen omgaan.

dia 7 – mensen op wereld

Het probleem van deze wereld is dat er mensen wonen.

Dat mensen keuzes moeten maken.

Mensen gaan voor het grote geld,

waardoor de economie over de kop vliegt.

Mensen maken ruzie om de simpelste dingen,

waardoor hele families verscheurd worden.

Mensen willen altijd maar meer,

waardoor er nog nooit zo veel onrecht in de wereld is geweest als vandaag.

Nee, het is helemaal niet zo vreemd

dat Jezus over deze wereld zegt

dat deze bedorven en donker is.

### **3.Zout en licht**

dia 8 – niet terugtrekken

Als het zo slecht gesteld is met deze wereld,

kun je je er dan maar niet beter van terugtrekken?

Zo wordt door christenen best vaak gedacht.

Een extreem voorbeeld daarvan zijn de Amish in Amerika.

Zij leven in eigen dorpen en gebruiken geen moderne techniek.

Zij leven in een eigen wereld.

Maar voor christenen in Nederland kan dit net zo goed gelden.

Denk nog maar weer even terug aan de inleiding:

de kerk kan zomaar een hokje worden

dat met de rest van het leven niet te maken heeft.

De wereld kan zomaar een plek worden  
die je als christen maar moet overleven.

De kerk doet ertoe, de rest is bijzaak.

Dat wordt dan trouwens ook al snel omgedraaid:  
de wereld doet er toe, en de kerk is bijzaak.

dia 9 – maar zout en licht geven

Jezus waarschuwt er juist tegen  
om geloof en de wereld te scheiden.

De wereld mag er dan slecht aan toe zijn,  
dat is nog geen reden de wereld de rug toe te keren.

De wereld heeft juist hard christenen nodig,  
om zout en licht aan de wereld te geven.

Geloven is niet privé!

Jezus zegt: jullie zijn het zout en licht van de wereld.

Je kunt niet geloven in de kerk en geloven achter de voordeur,  
maar het in je gewone leven wegstoppen.

Christen ben je altijd.

dia 10 – zoutbus

In die beelden van zout en licht zit heel veel.

Ik wil er nu vier dingen uit halen.

Het eerste is dat christenen zich niet moeten opsluiten  
in hun christelijke wereld.



Zout is bedoeld om door het eten te verspreiden,  
niet om een volle hand zout te eten.

Makkelijk gezegd, maar in de praktijk vind ik dat moeilijk:  
van een gereformeerde basisschool  
ging ik naar het gereformeerde voortgezet onderwijs,  
en daarna naar een gereformeerde universiteit  
met een, jawel, gereformeerde studentenvereniging.

Ik kijk daar best positief op terug,  
maar merk wel dat contacten buiten de kerk heel moeilijk  
ontstaan.

Een kerk kan heel veel tijd opslokken.

Het is belangrijk om juist ook buiten de kerk relaties te  
hebben.

dia 11 – positieve invloed

Het tweede is dat van christenen een positieve invloed  
uitgaat.

En dan bedoel ik niet

dat christenen allerlei christelijke wetten zouden moeten  
invoeren.

Zout is juist heel onopvallend,  
maar een beetje zout maakt al veel verschil.

Door hun dagelijks leven als christen, maken christenen  
verschil.

dia 12 – lamp

Door naar het derde.

Licht laat dingen zien die in het donker niet te zien zijn.

Zo is het ook met christenen.

Zij kunnen laten zien wat er met deze wereld nu echt aan de hand is.

Het diepste probleem van de wereld is niet dat we te weinig kennis hebben,

maar dat de mens is losgeraakt van God.

dia 13 – wijzen naar God

Het laatste is dat christenen wijzen naar God.

God kan een einde maken aan de problemen van de wereld.

Jezus zegt dat het doel is dat de wereld door christenen in aanraking komt met God.

Het is uitdelen van Gods liefde,

want alle mensen moeten eer bewijzen aan de Vader.

Het christelijk geloof heeft alles met het dagelijks leven te maken.

Het koninkrijk van God dringt binnen in de wereld,  
ook in Nederland.

Geloven is niet iets dat je alleen in de kerk doet.

Het maakt in je hele leven verschil.

Het is wie je bent.

## 4. Anders zijn

dia 14 – zijn christenen anders?

Maar wacht even.

Is dit niet enorm arrogant?

Zijn christenen dan betere mensen?

De geschiedenis laat wel iets anders zien...

Hoe veel oorlogen hebben christenen niet met elkaar gevoerd?

Moeten zij het goede voorbeeld geven?

Dan is er weinig hoop voor de wereld!

Zijn christenen eigenlijk ook niet net gewone mensen?

Ik vraag me in ieder geval best wel eens af wat het verschil is.

Waarin ben ik nu echt anders dan niet-christenen?

Ik probeer altijd mensen vriendelijk te groeten,

maar dat doen niet-christenen net zo goed.

Ik geef geld aan goede doelen,

maar gelukkig zijn goede doelen niet alleen van christenen afhankelijk.

Het is een mooie theorie dat christenen zout en licht zijn,

maar waarin blijkt dan dat ze echt anders zijn?

Die vraag houdt me al een tijdje bezig.

Er wordt vaak gezegd dat we met onze daden

de liefde van God mogen uitdelen.

En ook in Matteüs 5 staat dat.

Maar wat is dan het unieke van christenen?

## **4.1. Zelfkennis**

dia 15 – zelfkennis: ik ben zelf het probleem

Vanuit Matteüs 5 kun je daar in ieder geval twee dingen over zeggen.

Het eerste heeft alles te maken met dat beeld van het licht.

Als het licht aangaat, zie je wat er aan de hand is.

Christenen zien wat aan de hand is in de wereld.

Dat de wereld echt niet beter wordt van allerlei uitvindingen.

Dat de mens zelf het probleem van de wereld is.

Dat ik zelf het probleem ben.

Veel mensen vinden dat ze goed leven.

Als christen kan ik dat niet zeggen.

Er wordt zo veel gewezen naar anderen.

Bijna elke Nederlander maakt zich zorgen

over het gebrek aan respect in de samenleving.

Iedereen weet hoe het beter moet,

maar het probleem ligt altijd bij anderen.

Elke automobilist ergert zich aan andere weggebruikers,

maar vindt dat hij zelf goed rijdt.

Nederland is te klein

als het gaat om bankdirecteuren die een vette bonus krijgen,  
de economische crisis is hun schuld!

Christenen denken daar anders over.

Ik wil graag een hoge rente op mijn spaarrekening,  
en als ik een hypotheek zou hebben, wil ik daarvoor een lage  
rente.

De crisis is mijn schuld.

En als ik een bonus kon krijgen,  
zou ik daar ook niet voor bedanken.

Soms heb ik helemaal geen zin om respectvol te doen,  
en blijf ik op de snelweg net iets te lang links hangen  
om die wegpiraat te treiteren.

En ik wil graag geld overhouden om leuke dingen te doen,  
en daarom zitten naaisters in India 14 uur per dag achter hun  
naaimachine  
voor een hongerloontje.

Ik ben zelf het probleem van de wereld.

Christenen kijken kritisch naar zichzelf.

En juist de lijdenstijd is een goede tijd om dat ook weer te  
doen.

Ik denk dat christenen hierin echt verschil maken:

ze zien zichzelf als slecht, en geven daarom niet altijd  
anderen de schuld.

Zij weten dat we de wereld niet kunnen verbeteren,

maar dat God dat moet doen.

## 4.2. Zelfvernederings

dia 16: zelfvernederings

Christenen zien zichzelf als slecht.

Dat is het eerste grote verschil.

Het tweede is dat christenen zichzelf vernederen.

Die woorden van Jezus over licht en zout  
staan niet op zichzelf.

Daarom hebben we ook het gedeelte daarvoor gelezen,  
het gedeelte van de zaligsprekingen.

Als Jezus zegt: jullie zijn het zout,

dan heeft hij het over die mensen van de zaligsprekingen.

Over hen die nederig van hart zijn,

zachtmoedig zijn, hongeren en dorsten naar gerechtigheid,  
enzovoort.

Wie zo leeft, die is het licht en zout van de aarde.

En dat gaat heel wat verder dan een goede collega  
of een goede buurvrouw te zijn.

Soms lijkt het wel alsof het christelijk leven  
ongeveer is wat een keurig leven in de jaren '50 was.

Alsof christelijk leven een kwestie van fatsoen is.

Dat is het dus niet.

In de zaligsprekingen gaat het over jezelf vernederen.

Over jezelf niet belangrijk vinden

Over het opgeven van je eigen belang, om anderen te dienen.

Over anderen helpen, ook als het jou even niet goed uitkomt.

Het gaat over dat als jou onrecht wordt aangedaan,

dat je dan niet op je achterste poten gaat staan om dat recht te zetten,

maar het laat gebeuren en bidt voor je vijand.

Het gaat om een christelijk karakter van zelfopoffering.

En daarin verschillen christenen van andere mensen.

Twee dingen dus: zelfkennis en zelfvernedering.

Daarin zijn christenen anders, zijn ze zout en licht,

daarin maken ze verschil.

Op die manier mogen ze uitdelen van Gods liefde,

zodat mensen eer bewijzen aan de Vader.

## **5. Nutteloos**

dia 17 – ben ik zout en licht?

Licht zijn en zout zijn gaat dus heel ver.

Helaas zijn er in de geschiedenisboeken

genoeg andere verhalen over christenen te lezen.

Over bijvoorbeeld de kruistochten.

Ik schaam me daarvoor.

Christenen zijn niet automatisch zout en licht.  
Je moet voor jezelf maar nagaan of je je herkent  
in dat beeld van zelfkennis en zelfvernedering.  
Ik zelf vind het in ieder geval wel confronterend.  
Het kan voor mij geen kwaad  
om hier weer eens aan herinnerd te worden.  
Jezus zegt nog meer.  
Hij zegt dat het zout zijn smaak kan verliezen.  
Hij zegt dat het licht verstopt kan worden.  
En dat dat nutteloos is.  
Wat is zout als het niet zout is?  
Helemaal niets!  
En wat is licht als het niet verlicht?  
Je houdt niets over.  
Het is waardeloos.  
Een lamp die geen licht meer geeft,  
gaat in de vuilnisbak.  
dia 18 – nutteloos  
Zo is het ook met christenen:  
als zij zich christen noemen,  
maar niet daadwerkelijk als christen leven,  
geen zout en licht zijn,



dan zijn zij nutteloos!

God heeft een doel met christenen,

en dat is niet dat christenen zonder kleerscheuren in de hemel komen.

Het is niet dat christenen hun geloof privé houden, omdat dat wel zo gemakkelijk is.

Gods doel is dat christenen

Gods koninkrijk in de wereld bekend maken.

Ook al wordt je er belachelijk om gemaakt.

Doe je dat niet, dan ben je nutteloos!

Dat zijn hele harde woorden van Jezus.

Ik zou graag willen dat ik ze wat kon verzachten.

Maar Jezus verzacht ze zelf niet.

Wie ben ik dan om dat wel te doen?

## **6.Hét Licht**

dia 19 – is het mogelijk?

Het klinkt als een heel hoog ideaal.

Wie kan dit nu waar maken?

Christenen zijn toch ook gewoon mensen?

Jezus wil dat we licht zijn.

Maar licht komt altijd ergens vandaan.

Het is niet mijn licht dat ik moet laten schijnen.

Het is het licht van Jezus.

dia 20: Jezus is licht

Ergens anders in de bijbel noemt Jezus zichzelf 'het licht van de wereld'.

Wij kunnen alleen licht zijn als we aan hem,  
de grote lichtbron, verbonden zijn.

Als het licht van Jezus ook ons leven in het licht zet.

Het is door het licht van Jezus  
dat je ontdekt wie je echt bent.

Het is genade als je kunt zeggen dat je zelf verdorven bent.

En alleen in het licht van Jezus kun je jezelf vernederen.

Jezus deed dat.

Hij vernederde zich tot in de dood.

Hij gaf zijn eigen rechten op voor mij.

Alleen als die genade de bron is van mijn leven,  
kan ik mijzelf ook opofferen.

Het licht en zout van de wereld zijn,  
dat is dus geen kwestie van fatsoen of van wilskracht.

Het is een kwestie van kijken naar Jezus.

Het is beseffen hoe veel genade je krijgt,  
en vanuit die genade verder te delen.

dia 21: in licht van Jezus licht zijn

Alleen in dat licht van Jezus kun je licht zijn.

Wil Jezus je veranderen.

Mag je op Jezus gaan lijken.

Wil je ook op Jezus gaan lijken,

omdat hij het beste is wat je ooit kan overkomen.

Dan kun je uitdelen van Gods liefde,

en ben je een vertegenwoordiger van Gods koninkrijk in deze wereld.

Dan kunnen mensen door jou eer bewijzen aan God.

Amen.